

BELGISCHE SENAAT

COMMISSIEVERGADERING VAN 20 APRIL 1926

Verslag uit naam van de Commissie van Nijverheid, Arbeid en Sociale Voorzorg, belast met het onderzoek van het Wetsontwerp tot wijziging van de bepalingen der wet van 15 Mei 1910 op de werkrechtcrsraden. (Ontwerp door de Kamer der Volksvertegenwoordigers gewijzigd.)

(Zie de n°s 40 (zitting 1924-1925) : 7, 26, 29, 35, 50, 54, 68, 69 (zitting 1925-1926) en de Handelingen van de Kamer der Volksvertegenwoordigers, vergaderingen van 26 November, 3, 10 en 16 December 1925 ; en de n°s 30 (zitting 1921-1922) : 130 (zitting 1922-1923) ; 67, 110, 118, 122, 129, 137, 155 (zitting 1923-1924) ; 13, 14, 21, 22 (zitting 1924-1925) ; 50 (zitting 1925-1926) ; en de Handelingen van den Senaat, vergaderingen van 3, 8 en 10 April, 12, 18, 19 en 25 November en 10 December 1924.)

Aanwezig : De heeren HUBERT, voorzitter ; BAECK, BROECKX, CARPENTIER, DUPRET, DEMERBE, DEMOULIN, HENRICOT, JAUNIAUX, MOYERSON, RONGY, SIMONIS, SOLAU, VAN BELLE, VAN ROOSBROECK en RUTTEN, verslaggever.

MEVROUW, MIJNE HEEREN,

Verscheidene leden uwer Commissie van Nijverheid en Arbeid hebben aangedrongen opdat het door de Kamer der Volksvertegenwoordigers geamendeerde ontwerp niet zou gewijzigd worden, daar het belang der rechtzoekenden dringend eischt dat er onverwijld nieuwe verkiezingen voor de werkrechtcrsraden zouden plaats hebben. Gewis, zij geven toe dat verscheidene teksten aanleiding geven tot gegronde opwerpingen. Doch, om de toepassing der wet niet te vertragen, hadden zij verkozen dat er eene aanvullende wet werd voorgesteld waarbij de noodige wijzigingen werden aangebracht.

De meerderheid uwer Commissie oordeelde dat de Senaat eene zijner bijzonderste redenen van bestaan zou verliezen, indien hij niet trachtte teksten bij te werken die door de indieners van amendementen al te haastig werden

voorbereid, vooral wanneer die amendementen onder juridisch opzicht niet verdedigbaar zijn.

Ten einde echter de bespreking niet te doen aansleepen, en aldus de definitieve goedkeuring der wet door de Kamer der Volksvertegenwoordigers niet te vertragen, stelt uwe Commissie U eenparig voor aan den tekst enkel tien amendementen toe te brengen die wijzigingen van de artikelen 3, 4, 45, 62, 94 en 124 in zich sluiten.

ARTIKELEN 3 EN 4. — De vereeniging van de officieren en werktuigkundigen der Belgische koopvaardij, waarbij ongeveer al de zeekapiteins en officieren alsmede de vereeniging der radiotelegrafisten zijn aangesloten, vraagt sedert jaren dat de bedienden die zij vertegenwoordigt onder de bevoegdheid der werkrechtcrsraden zouden vallen.

De benaming « zeeofficier » is een algemeene term, waaronder begrepen

zijn de kapiteins op de groote vaart en op de kleine vaart, de dekofficieren en de machine-officieren; de radiotelegrafisten, de officieren van administratie, de rekenplichtigen van passagiersschepen, enz.; allen kunnen worden gelijkgesteld met de geestesarbeiders en gerangschikt onder de bedienden voor de toepassing der wet op de werkrechtersraden.

De belanghebbenden oordeelen dat er zelfs geen uitzondering dient gemaakt voor den kapitein, want het gebeurt zeer dikwijls dat een kapitein verplicht is als dekofficier te varen, evenals een eerste machinist vaak verplicht is als tweede machinist in zee te steken. Allen zonder onderscheid zijn zeeofficieren en behoorren bijgevolg tot ééne klas.

Wij meenen dat men dient recht te doen aan dien zeer billijken eisch. De door de Kamer goedgekeurde tekst is trouwens slecht gesteld omdat hij onderstelt dat de bemanning van een schip de officieren omvat. Welnu, steeds werd er aangenomen dat de officieren niet wettelijk behooren tot wat men noemt de bemanning van een schip, zooals duidelijk blijkt uit het eerste hoofdstuk der wet van 21 Juni 1849, die het tucht- en strafwetboek der koopvaardij uitmaakt.

Kan men beweren dat het zal volstaan eene ministerieele verklaring uit te lokken, waarin bevestigd wordt dat het goedkeuren van alinea 3 van artikel 3 niet zou beletten de zeeofficieren te beschouwen als bedienden die onder de bevoegdheid der werkrechtersraden vallen?

Deze zienswijze kan wellicht betwist worden en het bleek ons eenvoudiger alle dubbelzinnigheid uit den weg te ruimen met onder de bedienden, vermeld bij artikel 4, uitdrukkelijk te rangschikken de zeeofficieren en al de geestesarbeiders aan boord der schepen aangevoeren.

Bij deze gelegenheid meenen wij voldoening te moeten schenken aan de « coupeurs » en « coupeuses » uit het kleedingsbedrijf, die zeer aannemelijke

redenen hebben doen gelden om bij de bedienden te worden gerekend. De « coupeurs » werden, naar zij beweren, steeds gerangschikt onder de bedienden. Zij voegen erbij dat zij tussenpersonen zijn tussen den werkgever en den werknemer en dat in hun beroep de geestesinspanning de overhand heeft op den handenarbeid.

Wij stellen dus voor de « coupeurs » te doen voorkomen in de opsomming bij artikel 4.

Om de redenen waarop wij komen te wijzen, zouden de artikelen 3 en 4 bijgevolg aldus dienen te luiden:

ART. 3. — Nr 9 der opsomming vermeld bij artikel 3 te wijzigen als volgt:

« 9° Het scheepsvolk op koopvaardischepen, behalve diegenen die het volgende artikel rangschikt onder de bedienden; al de leden van de bemanning der visschersvaartuigen en van het personeel der binnenvaartschepen. »

ART. 4. — 5° en het einde der opsomming vermeld bij artikel 4 te doen luiden als volgt:

« 5° De werkhuismeesters, hoofdwerklieden, werkmeesters en coupeurs; »

» 10° De officieren van de koopvaardij alsook de radiotelegrafisten en andere personen die, op de koopvaardischepen, geestesarbeid vervullen. »

ART. 45-62. — De meerderheid uwer commissie is de meening toegedaan dat het haar onmogelijk is zich aan te sluiten bij het amendement in de Kamer voorgesteld door den heer Jacquemotte bij artikel 62.

De door den Senaat goedgekeurde tekst stemde overeen met artikel 62 der thans van kracht zijnde wet en bepaalde dat partijen het recht hebben zich ter terechtzitting te laten vertegenwoordigen door een regelmatig ingeschreven advocaat, door een pleitbezorger of een door de bevoegde kamer toegelaten persoon.

De Kamer heeft gemeend dien tekst te moeten aanvullen door het goedkeuren dezer bepaling dat « deze toelating van rechtswege geschiedt zoo de gevolmachtigde door een syndicale organisatie wordt afgevaardigd ».

Deze bepaling blijkt ons onaannemelijk wegens redenen van recht en van gepastheid.

Hoe een wettelijk recht toegekend aan inrichtingen die meestal geen wettelijk bestaan hebben?

Inderdaad, om gekende redenen zijn de beroepssyndicaten die gevraagd hebben de voordeelen te genieten der wet die de burgerlijke verpersoonlijking toekent, betrekkelijk weinig talrijk.

Het werd niet bewezen dat er werkelijk misbruiken bestaan, die talrijk en ernstig genoeg zijn om eene zoo uitzonderlijke afwijking van de regels van het gemeene recht te wettigen.

Zoo de door de Kamer goedgekeurde bepaling definitief werd aangenomen, zou het volstaan dat, naar aanleiding van een rechtsgeding, vier of vijf personen, die misschien niet al te veel belangstelling verdienen, verklaren dat zij onder zich eene syndicale inrichting vormen opdat zij het recht zouden hebben een der hunnen naar den werkrechtensraad af te vaardigen om er uit naam van een der betrokken partijen het woord te voeren.

De werkrechtensraad beschikt immers over geen middelen en zou zelfs het recht niet hebben om vooreerst een onderzoek in te stellen naar de waarde van de zoogezegde syndicale inrichting.

Gewis, de heer Wauters, Minister van Nijverheid en Arbeid, heeft doen opmerken dat men deze uiterste onderstelling niet al te veel in aanmerking hoefde te nemen en dat de syndicaten er alle belang bij hebben ernstige en deftige gevolmachtigden af te vaardigen. Doch deze beschouwing doet de opwerping van juridischen aard geenszins te niet, en wanneer men zulks gemakkelijk kan doen, is het van belang misbruiken te voorkomen, zelfs indien zij weinig talrijk blijken te moeten zijn.

Doch in de Kamer werd uitdrukkelijk verklaard, en het lijkt ons bijna niet noodig het in herinnering te brengen, dat het er niet om te doen is aan de betrokken partij het recht te betwisten zich te doen vertegenwoordigen door een drager van een volmacht, die de afgevaardigde van eene syndicale inrichting zal zijn.

De verklaringen, in de Kamer afgelegd door den verslaggever den heer Van Dievoet, laten desaangaande geen twijfel over : « Het is wel verstaan en wij allen hebben het verklaard, dat het wenschelijk is dat de syndicaatssecretarissen de rechtzoekenden zouden mogen vertegenwoordigen voor den werkrechtensraad : zij zijn doorgaans bekend met de toestanden en zij verdedigen uitstekend de belangen hunner lastgevers. Doch er ligt een hemelsbreed verschil tusschen het toelaten der vertegenwoordigers in het algemeen en tusschen de verplichting de tusschenkomst, in gerechtszaken, van iederen vertegenwoordiger van om het even welke syndicale vereeniging te aanvaarden. Ik meen dat in het belang zelf van de vertegenwoordiging der werklieden door hunne syndicaatssecretarissen, het beter is aan den werkrechtensraad de zorg over te laten, desnoods, in een uitzonderlijk geval, een of anderen vertegenwoordiger van een syndicaat van de hand te wijzen, die daar niet zou komen om recht te helpen zoeken. »

De heer Jaspar sprak niet minder duidelijk :

« Het is er geenszins om te doen van de rechtbank te verwijderen de houders van een volmacht, die zich regelmatig voor den raad aanbieden om de rechten van een der partijen te verdedigen. Ik zeg « van een der partijen », het geldt hier te dezer zake immers geschillen van privaten aard. Wat het amendement echter vraagt is dat in rechten en zonder dat de werkrechtensraad hem kunne afwijzen, elke volmachthouder door eene syndicale inrichting afgevaardigd — en onder juridisch opzicht weet ik niet juist wat eene syndicale inrichting is —

noodzakelijk moet worden toegelaten. Daar schuilt het misbruik.

« Het is er hier geenszins om te doen uit te maken of het nuttig dan wel gepast kan zijn dat de werklieden zich door een syndicaatssecretaris doen vertegenwoordigen. In dit opzicht deel ik volkomen de meening van den geachten Minister : de vertegenwoordiger van het syndicaat zal bijzonder bevoegd zijn om de rechten van een werkman te verdedigen, en zijne medewerking zal van groote waarde zijn om van de zaak grondig kennis te nemen.

Doch de moeilijkheid berust elders, namelijk in de noodzakelijkheid den werkman te beschermen tegen oneerlijke afgevaardigden, die niet door ernstige inrichtingen zouden aangewezen zijn.

» Ik ben er ten volle van overtuigd dat de echte syndicaten in hun eigen belang, steeds volmachthouders zullen aanduiden, die evenveel vertrouwen verdienen als een advocaat, doch bij ervaring opgedaan in gerechtszaken en door hetgeen wij ondervonden hebben bij sommige rechtbanken voor dewelke dezelfde wetgeving bestaat, weten wij dat er lieden zijn die er een beroep van maken volmachthouders te spelen.

» Het zal volstaan dat men onder den naam van syndicale inrichting — zeer vaag begrip — eenigerlei vereeniging heeft uitgevonden van zaakwaarnemers, die vaak tegen de belangen der werklieden zullen handelen, opdat ongewenschte afgevaardigden in rechten zouden mogen pleiten, zonder dat de werkrechtsheraad ze kunne wraken.

» Ik dring dus aan opdat de Kamer onze beginselen van vertegenwoordiging van partijen handhave zooals zij thans bestaan. Zij hebben de toets doorstaan en beantwoorden aan de noodwendigheden van allen. Het spreekt vanzelf dat een werkrechtsheraad nooit zal van de hand wijzen een eerbaren en ernstigen afgevaardigde, volmachthouder van een syndicaat, die de rechten van een werkman komt verdedigen. En zulks is vol-

doende om de vrijwaring dezer rechten te verzekeren. »

Ondanks deze schrandere opmerkingen, werd het amendement van den heer Jacquemotte aangenomen met 89 tegen 60 stemmen, terwijl 5 leden zich onthielden. Doch op te merken valt dat onder hen die het amendement verwierpen zich meest al de rechtsgeleerden der Kamer bevinden.

Ofschoon men slechts een enkel bepaald geval heeft aangehaald, waarin de afgevaardigde eener syndicale inrichting niet zou toegelaten geworden zijn, heeft uwe commissie geoordeeld dat de syndicale afgevaardigde, werkgever of werknemer, niet mocht machteloos staan tegenover eene klaarblijkelijk willekeurige wraking.

Na eene lange bespreking werd er overeengekomen dat in dit geval de betrokken partij het recht zou hebben beroep aan te teekenen tegen de wraking van haar vertegenwoordiger. Om haar desaanstaande alle waarborg te verzekeren en om te voorkomen dat de zaak aansleepe ten nadeele van den rechtzoekende, stellen wij voor de weglating van den tweeden volzin van het eerste lid van artikel 62 om zoo te zeggen te vergoeden door een amendement bij artikel 45.

Naar luid van het tweede lid van dit artikel kan « tegen voorbereidende of voorloopige vonnissen alleen beroep aange teekend worden na het vellen van de eindvonnissen en gelijktijdig met het beroep van die vonnissen ».

Het amendement dat wij U voorstellen laat toe onmiddellijk in beroep te komen tegen de beslissing door de bevoegde kamer getroffen inzake de toelating voorzien bij artikel 62. Het is noodig tegen deze beslissing zijn verhaal te nemen vooraleer het vonnis over den grond der zaak geveld zij en vóór het beroep van dit vonnis, vermits er tegen dit laatste slechts beroep mag worden aange teekend wanneer de eischen niet hooger loopen dan 500 frank, zegge in de overgrootste meerderheid der gevallen.

Het amendement voorziet trouwens dat de werkrechttersraad in beroep dringend zal uitspraak doen over het vraagstuk van toelating. Diensvolgens zou artikel 45 dienen aangevuld door een derde lid, dat luidt als volgt :

« Deze regel is echter niet van toepassing op het beroep tegen de beslissing genomen door de bevoegde kamer krachtens het eerste lid van artikel 62 : deze beslissing is vatbaar voor beroep welke het betwiste bedrag ook zij ; het beroep wordt berecht als een spoedeischede zaak ».

ART. 94. — Verschillende leden uwer Commissie meenen dat er geen aanleiding toe bestaat artikel 94 te wijzigen en den zitpenning op 10 frank te bepalen. Dit artikel schrijft voor dat het bedrag dezer zitpenningen moet vastgesteld worden door de bestendige deputatie « op grond van de gemiddelde dagelijkse bezoldiging der arbeiders en bedienden te werk gesteld in de gebiedsomschrijving van den raad ».

Daar de koopkracht van het loon sedert enkele jaren dikwijls verandert, schijnt het billijk geen wettelijk maximum te bepalen. Het komt herhaaldelijk voor dat leden werkrechtters zich verontschuldigen de zittingen niet bij te wonen, omdat zij zich de weelde niet kunnen betalen af te zien van een loon dat merkkelijk hooger is dan het bedrag van den zitpenning. Daarbij werd niet uitgemaakt dat er misbruik voorkwam.

Er bestaat geen aanleiding toe lid 3 van artikel 123 van het ontwerp waarbij de zitpenning der werkrechtters in beroep

op 20 frank wordt vastgesteld, te wijzigen.

ART. 124. — De Kamer heeft tot een bedrag van 24,000 frank opgevoerd de bezoldiging, waarboven de bedienden niet meer onder de bevoegdheid der werkrechttersraden vallen. Het is in het belang van de bedienden dat zij het voordeel dezer nieuwe bepaling van artikel 4 kunnen genieten binnen den wettelijken termijn, namelijk tien dagen na de afkondiging der wet in den *Moniteur*. Daarom stellen wij voor artikel 124 te wijzigen met te bepalen volgens artikel 176 der wet van 15 Mei 1910 dat : « het in werking treden dezer wet bij Koninklijk besluit geregeld wordt wat betreft de thans bestaande werkrechttersraden, zoowel die van beroep als die van eersten aanleg ».

Ons amendement bestaat hierin het eerste lid van artikel 124 te doen luiden als volgt :

« Behalve wat betreft de bepaling van artikel 4 dat tot 24,000 frank de bezoldiging opvoert boven dewelke de bedienden niet meer onder de bevoegdheid der werkrechttersraden vallen, wordt het in werking treden dezer wet bij Koninklijk besluit geregeld wat betreft de thans bestaande werkrechttersraden, zoowel die van beroep als die van eersten aanleg. »

Het onderhavig verslag werd eenparig aangenomen door de aanwezige leden uwer Commissie.

De Verslaggever,

P. RUTTEN.

De Voorzitter,

ARM. HUBERT.

**Amendements
présentés par la Commission.**

—
ART. 3.

Modifier comme suit le n° 9 de l'énumération figurant à cet article :

9° Les membres des équipages des bâtiments de commerce, *sauv ceux que l'article suivant range dans la catégorie des employés*; tous les membres des équipages des bâtiments de pêche et du personnel des bateaux d'intérieur.

ART. 4.

a) Rédiger comme suit le 5° :

5° Les chefs d'atelier, chefs ouvriers, contremaîtres, *coupeurs*;

b) Ajouter un 11° ainsi libellé :

11° *Les officiers de la marine marchande ainsi que les radiotélégraphistes et autres personnes qui, sur les bâtiments de commerce, sont occupés à un travail intellectuel.*

ART. 45.

Compléter cet article par un troisième alinéa ainsi conçu :

Toutefois, cette règle ne s'applique pas à l'appel de la décision prise par la chambre compétente en vertu de l'alinéa 1er de l'article 62 ci-après : cette décision sera sujette à appel, quelle que soit la valeur du litige ; l'appel sera traité comme affaire urgente.

ART. 62.

Supprimer la seconde phrase du premier alinéa de cet article.

**Amendementen
voorgesteld door de Commissie.**

—
ART. 3.

Nummer 9 van dit artikel te wijzigen als volgt :

9° Het scheepsvolk op koopvaardij-schepen, *behalve diegenen die het volgende artikel rangschikt onder de bedienden*; al de leden van de bemanning der visschersvaartuigen en van het personeel der binnenvaartschepen.

ART. 4.

a) 5° te doen luiden :

5° De werkhuismeesters, hoofdwerklieden, werkmeesters en *coupeurs*;

b) Een 11° toe te voegen, luidende :

11° *De officieren van de koopvaardij alsook de radiotelegrafisten en andere personen die, op de koopvaardij-schepen, geestesarbeid vervullen.*

ART. 45.

Dit artikel aan te vullen met een derde lid, luidende :

Deze regel is echter niet van toepassing op het beroep tegen de beslissing genomen door de bevoegde kamer krachtens het eerste lid van artikel 62 : deze beslissing is vatbaar voor beroep welke het betwiste bedrag ook zij; het beroep wordt berecht als een spoedeisende zaak.

ART. 62.

Den tweeden volzin van het eerste lid van dit artikel te doen wegvallen.

ART. 94.

Rédiger cet article comme suit :

Les prud'hommes et les assesseurs techniques ont droit à des jetons de présence.

La quotité de ces jetons sera déterminée par la Députation permanente du Conseil provincial en prenant comme base la moyenne de la rémunération journalière des ouvriers et des employés occupés dans la circonscription du Conseil.

Le président et l'assesseur juridique reçoivent un double jeton de présence.

Il est alloué, en outre, aux prud'hommes, aux assesseurs juridiques et aux assesseurs techniques, des indemnités du chef de déplacement, lorsque le lieu de leur domicile est situé à une distance de plus de 5 kilomètres du lieu de la réunion. Ces indemnités sont déterminées par arrêté royal.

La disposition de l'alinéa précédent est applicable au greffier ou au greffier adjoint dans le cas prévu par l'article 72.

ART. 124.

Rédiger comme suit l'alinéa 1er de cet article :

Sauf en ce qui concerne la disposition de l'article 4 qui élève à 24,000 francs le taux de la rémunération au delà de laquelle les employés ne sont pas justiciables des conseils de prud'hommes, la mise en vigueur de la présente loi sera réglée par arrêté royal en ce qui concerne les conseils tant d'appel que de première instance, actuellement existants.

ART. 94.

Dit artikel te doen luiden :

De werkrechters en de technische bijzitters hebben recht op zitpenningen.

Het bedrag dezer zitpenningen wordt door de Bestendige Deputatie van den Provincialen Raad vastgesteld op grond van de gemiddelde dagelijksche bezoldiging der arbeiders en bedienden te werk gesteld in de gebiedsomschrijving van den raad.

De voorzitter en de rechtskundige bijzitter ontvangen een dubbelen zitpenning.

Aan de werkrechters, de rechtskundige en technische bijzitters wordt bovendien vergoeding toegekend wegens verplaatsing, indien hun woonplaats meer dan 5 kilometer is verwijderd van de plaats waar ze vergaderen. Het bedrag dier vergoeding wordt bij Koninklijk besluit vastgesteld.

De bepaling van het vorig lid is van toepassing op den griffier of den adjunct-griffier in het bij artikel 72 voorzien geval.

ART. 124.

Het eerste lid van dit artikel te doen luiden :

Behalve wat betreft de bepaling van artikel 4 dat tot 24,000 frank de bezoldiging opvoert boven dewelke de bedienden niet meer onder de bevoegdheid der werkrechtersraden vallen, wordt het in werking treden dezer wet bij Koninklijk besluit geregeld wat betreft de thans bestaande werkrechtersraden, zoowel die van beroep als die van eersten aanleg.